

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА , Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА , Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ , Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА , Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ , Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА , Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА , Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА , Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА , Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ , Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА , Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА , Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА , Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР , Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА , Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА , Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО , Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ , Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА , Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА , У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА , Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА , Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, творчість Джона Гріна відзначається глибоким психологічним підходом та чутливим зображенням підліткових переживань, що дозволяє читачам повному усвідомити складність ідентичності, любові, дружби та втрати. Теми, які він досліджує, тісно переплітаються, створюючи цілісну картину підліткового життя й емоційного зростання. У майбутніх дослідженнях

варто звернути увагу на порівняння його підходів до зображення втрати і самопізнання з творчістю інших сучасних авторів, а також на вплив культурного контексту на сприйняття його робіт молоддю в різних країнах. Дослідження особливостей сприйняття романів Гріна різними групами читачів може також відкрити нові аспекти в розумінні його впливу на підліткову психологію та літературу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Грін Джон Майкл. Біографія. 24.08.1977. URL: <file:///C:/Users/ninak/Downloads/hrin-dzhon-maykl-biografii8033.pdf> (дата звернення: 09.09.2024).
2. Майкл Джон Грін. Провина зірок. Переклад Віри Назаренко. 288 с. URL: <file:///C:/Users/ninak/Downloads/hrin-dzhon-maykl-provyna-zirok9158.pdf> (дата звернення: 15.10.2024).
3. Selinger Trites, R. Disturbing the Universe: Power and Repression in Adolescent Literature. University of Iowa Press. 2000. URL: <http://engl2011-childrensliterature.blogspot.com/2013/05/preface-ch1-from-trites-disturbing.html> (дата звернення: 21.10.2024).

*Стаття надійшла до редакції
29 жовтня 2024 р*

ЕЛЕМЕНТИ АВТОБІОГРАФІЗМУ В РОМАНІ ЕРІХА МАРІЇ РЕМАРКА «НА ЗАХІДНОМУ ФРОНТІ БЕЗ ЗМІН»

УДК 821(430).09 РЕМАРК

ПОХИЛЮК ОЛЕНА,

кандидат філологічних наук

ГУМЕНЮК ДАРИНА,

здобувачка освіти філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract. The article is devoted to the study of the autobiographical basis of Erich Maria Remarque's novel «All Quiet on the Western Front», the analysis of the panorama of the tragedy of the «lost generation» depicted in it. Attention is focused on how the author himself explains the historical dimensions of the analyzed work, the reasons for addressing certain issues of the novel. The interpretation of the system of realistic auditory, visual, olfactory, tactile images in the novel is interesting. The work is analyzed through the prism of the achievements of critics and literary critics.

Key words: *Erich Maria Remarque's novel «All Quiet on the Western Front», the autobiographical basis of the work, auditory images, visual images, olfactory images, tactile images.*

Постановка проблеми. Проза Еріха Марії Ремарка є одним із вершинних проявів естетики так званого «втраченого покоління», що сформувалася як унікальний феномен у літературному процесі ХХ ст. Нетривалий період межі століть явив собою справжню революцію в художньому світосприйнятті, яка дотепер повною мірою не осмислена. Актуальність теми дослідження визначається проблемно-гуманістичним змістом творів відомого німецького письменника Еріха Марії Ремарка. Ці твори присвячені вирішенню проблем, які супроводжують людину протягом століть: життя, смерть, кохання, війна, хвороба, дружба тощо. Для сучасного українського читача такі питання, як особисте та суспільне життя, втрата, смерть на війні та повоєнні поневіряння, набувають сьогодні особливого значення й розкриваються у низці творів автора.

На нашу думку, з погляду реалістичності відображення історичних подій та автобіографічної основи цікавим для аналізу є роман «На Західному фронті без змін», який ми обрали за об'єкт нашого дослідження.

Стан дослідження проблеми. Методологічною й теоретичною основою дослідження стали праці вітчизняних і зарубіжних учених (філософів, критиків, теоретиків та істориків літератури). Загальнотеоретичні засади праці ґрунтуються на працях В. Бондаренко, Л. Гладун, О. Гонюк, М. Гуменного, В. Гуменної, Т. Дзись, С. Журби, Н. Заїки, Л. Остапенка, О. Петраш, Е. Ряшка та ін. Проблема війни як явища репрезентовано в студіях Н. Герасименко, М. Рябченко, Н. Черниш. До проблеми «втраченого

покоління» в сучасному вітчизняному літературознавстві зверталися В. Агеєва, О. Кордонець, В. Панченко, Р. Харчук.

Мета дослідження полягає в тому, щоб шляхом аналізу описати автобіографічну основу роману Еріха Марії Ремарка «На Західному фронті без змін» та її інтерпретацію задля виявлення індивідуально-авторської мовотворчості письменника.

Виклад основного матеріалу. Роман «На Західному фронті без змін» був написаний автором за короткий термін і виданий у 1928 р. Приніс Ремарку світову популярність завдяки тому, що автор уперше широко розкрив тематику «втраченого покоління», що було актуально для суспільства того часу.

«Книга ця – ані звинувачення, ані сповідь. Це тільки спроба розповісти про покоління людей, що їх занапастила війна, навіть як хто з них і не попав під снаряди» [3, с. 1]. Так розпочинається роман під назвою «На Західному фронті без змін», який у свій час сколихнув світ та приніс популярність його автору – Еріху Марії Ремарку, якого називали «лицарем честі і пера» [2, с. 73].

Цим епіграфом письменник відразу визначає, про що йтиметься у творі, а саме про людей, які постраждали від Першої світової війни та її наслідків. Він зауважує, що до цих людей можна віднести і тих, хто не мав прямого відношення до бойових дій.

Відповідно до подій твору, ми можемо сказати, що в основу покладено певний період життя Е. М. Ремарка. А саме, коли він перебував на військовій службі під час Першої світової війни. Як зауважує Л. Вдовиченко, письменник навчався в католицькій вчительській семінарії через

бажання своїх батьків, але «у 1916 р. з гімназійної лави подався добровольцем до війська, і до кінця війни перебував в окопах Західного фронту» [1, с. 412]. Можна стверджувати, що це розпочинає документальну автобіографічну основу цього твору.

Не усвідомлюючи, що таке насправді означає «воювати» та «війна», письменник стає солдатом, і лише після участі в бойових діях на Західному фронті переконується в нещадності та болісності війни. Цей життєвий досвід стає ключовий фактором у зображенні документальної автобіографічної основи. Внаслідок чого німецькому письменнику вдається ефективно продемонструвати атмосферу війни.

Для того щоб читач міг глибше відчувати та відтворити в уяві речі, що письменник та персонажі художнього твору пережили особисто, Е. М. Ремарк найчастіше використовує образи на основі основних відчуттів людини, а саме слухові, зорові, нюхові, тактильні. Наприклад, слухові образи складаються з опису звуків від пострілів зброї, вибухів гранат, запуску ракет, крику людей і тварин: «...коли над нами з посвистом пролітають перші снаряди і повітря розривають постріли...»; «...заповнюючи весь повітряний простір, щось невидиме мчить, реве, свистить, шипить»; «Глухі виляски хімічних снарядів зливаються з гуркотом вибухів» [3, с. 18, 20, 23].

У більшості випадків зорові образи в романі схарактеризовані з негативної сторони, оскільки описують лякаючі та тривожні картини дійсності: «У пам'яті спливають жахливі картини: ... раз у раз вихаркуючи шматки попалених легенів»; «...познаходили трупи наших солдатів, яким цією пилкою повідрізали вуха й повиколювали очі» [3, с. 23, 35].

Нюхові образи передають як запах приємних для солдат речей, котрих їм

завжди бракує на місці військових дій, так і доповнюють жахаючу картину фронту: «...тут, як завжди, пахне карболкою, гноєм і потом»; «Коли вітер віє до нас, ми чуємо дух крові, важкий, огидно-солодкий, це трупні випари із вирв, якась суміш хлороформу і тління...»; «Він, звісно, відразу зметикував, що до чого, ще раз обнюхує сигари...» [3, с. 5; 43; 81].

Однак тактильні образи Е. М. Ремарк застосовує не так часто, як попередні. Найчастіше вони описують об'єкти: «Чудові англійські чоботи з м'якої жовтої шкіри, високі, аж до колін...»; «... я надраїв пару старезних, задубілих чобіт так, що вони стали м'які як масло...»; «... стою в чергах до казанів із супом, сиджу в вагонах на твердих лавках...»; «Зате черевики величезні, тверді, мов залізні...» [3, с. 6; 8; 52; 59].

Ще однією яскраво вираженою ознакою автобіографізму в романі є ототожнення автора з основним персонажем твору. Таким персонажем є Пауль Боймер, через особистісне розуміння дійсності твору якого подаються події. Необхідно відзначити, що таке ім'я Е. М. Ремарк обрав не випадково. У його біографії зазначається, що автор змінив своє «ім'я Пауль ім'ям своєї матері – Марія» [3, с. 413]. Проте це не є їхньою єдиною спільною рисою.

Аналогічно до досвіду письменника, Пауль Боймер також є молодим німецьким солдатом під час Першої світової війни, котрий також добровільно вступив в ряди армії. Хлопець, до того як вступив до армії, мав у себе вдома багато книжок («Чимало книжок я купив у букіністів... Я купував тільки повні збірки творів...» [3, с. 58]). А з біографії письменника нам відомо, що він був народжений «у сім'ї палітурника, власника невеличкої книгарні», а значить з дитинства був оточений книжками [1, с.

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ
НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

412]. Обидва були високоосвіченими та змогли зрозуміти в ході свого життєвого досвіду всю абсурдність війни.

Однак Пауль у творі не постає як цілком тотожний Е. М. Ремарку, оскільки в ньому німецький письменник намагався передати об'єднаний образ усіх юних солдатів Першої світової війни. Отже, можна припустити, що автор збагатив персонажа й описові елементи своїм досвідом, аби якнайточніше передати переживання героя та занурити читача в документальну атмосферу.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, узагальнимо, що в основу роману покладено реальні спогади автора про Першу світову війну. Коли Ремарку виповнилося вісімнадцять, його мобілізували до війська, а через рік перекинули на Західний фронт. Головний герой роману – молодий солдат Пауль

Боймер – так само потрапляє в пекло війни. Те, що він бачить, не схоже на героїчні історії й оповідки. Реалії війни – це кров і бруд, крики і смерть, нищість і мужність, виживання на межі людських можливостей. По завершенню війни Пауль та його фронтові товариші не вписуються в життя мирних міст. Вони – «втрачене покоління», змужнілі підлітки, яких назавжди змінила війна...

Причому, на нашу думку, проблема війни та її впливу на людину є ключовою, якій підпорядковані всі інші проблеми, виявлені в аналізованому романі, і яка визначає, що будь-яка війна є катастрофою для людства, злочином супроти людського життя, що недопустимо нехтувати життям як найбільшою цінністю на землі, що війна – це найбільша трагедія.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вдовиченко Л. Еріх Марія Ремарк. *Зарубіжні письменники: енциклопедичний довідник*. У 2 т. Т. 2: Л-Я / під ред. Н. Михальської, Б. Щавурського. Тернопіль: Богдан, 2006. 864 с.
2. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. *Історія зарубіжної літератури XX ст. : навч. посіб. Вид. 3*. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 488 с.
3. Ремарк Е. М. На Західному фронті без змін / пер. з нім. Катерина Главацька. Електронна бібліотека «Чтиво» URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Remark_Erikh/Na_zakhidnomu_fronti_bez_zmin/ (дата звернення: 02.10.2024).

*Стаття надійшла до редакції
26 жовтня 2024 р*

**СУЧАСНЕ ПРОЧИТАННЯ КЛАСИКИ В УМОВАХ АЛЬТЕРНАТИВНИХ
СВІТОГЛЯДНИХ КОНЦЕПЦІЙ СЬОГОДЕННЯ**

УДК 821(100).09:140.8'06

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ,

викладач зарубіжної літератури

ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА,

здобувач освіти

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Терпимість, виваженість та щире особистості, яка в умовах бажання зрозуміти прагнення й почуття фундаментальних прав людини отримала,